

det Ønske, at det nye Forslag til en Dyrtidslov, som om nogen Tid skal ligge paa Tingets Bord, maa blive en grundig gennemset, ny og forbedret Udgave af den nugældende Lov, en Lov, der i endnu højere Grad end den nugældende bringer Hjælp, hvor denne tiltrænges, og jeg maa tilføje, at jeg vil ønske, at den Dyrtidshjælp, som skal ydes efter den nye Lov, maa blive givet under saa almene Former som muligt. Den bør være ganske fri for at have Karakter af Fattighjælp og bør derfor heller ikke begrænses til at være Hjælpeskæhjælp.

Naar man i øvrigt giver sig til at overveje de Erfaringer, vi har gjort, og tænker over de Begivenheder, der er sket, forekommer det mig, at det første, man maa standse ved og udtale navnlig fra demokratiske, virkelig demokratiske Partiers Side, er den store Følelse af Skuffelse og Nedtrykthed over det, vi oplever, idet vi, selv om vi ikke ventede, at Krig var umulig, dog maa sige til os selv: Det var altsaa ikke muligt at hindre, at det tog fat og tog fat i dette vanvittige Omfang, og det er altsaa ikke lykkedes at faa Fornuften til at sejre. Bag al demokratisk Politik ligger der i Virkeligheden Optimisme og maa der ligge Optimisme, ellers er demokratisk Politik umulig. Men der er ikke meget i Øjeblikket, der stemmer Sindet optimistisk, naar vi ser paa Forholdene, som de er nu, eller som de vil forme sig i den nærmeste Fremtid. Det er dog, synes jeg, kun en yderligere Grund for de demokratiske Partier til at samle sig med største Styrke til Arbejde for de Ideer og Principper, som de anser for at være de rigtige. Dernæst er det under Arbejdet med de Erfaringer, man har gjort, særdeles naturligt og rimeligt, at man samler sin Opmærksomhed om de Fejl og Brøst, Krigstilstanden har afsløret, og søger efter Kilderne til det Onde, der nu bringer Menneskeheden og de forskellige Lande saa mange Ulykker, og at man samtidig ruste sig til at bekæmpe dem. Der er vel ikke en eneste i denne Sal, uden at han med største Længsel ser hen til det Øjeblik, da den nye Grundlov kan træde i Kraft. Jeg tror, vi Dag for Dag vil føle det mere og mere, at det vil virke som en

Befrielse herhjemme for det politiske Liv og ikke mindst for Arbejdet i denne Sal. Men nu skal vi altsaa vente, og denne Ventetid kan, netop fordi vi giver os af med socialt Arbejde, Arbejde til Afhjælpning af Dyrtidens Følger, blive noget af en Forberedelsens Tid til det social-politiske Arbejde, som i Fremtiden vil tage alle demokratiske Kræfter i sin Tjeneste. Det socialdemokratiske Partis Ordfører har i forskellige Taler understreget, hvorledes Socialdemokraterne gennem de Oplevelser, vi har haft nu i den senere Tid, har faaet bekræftet, at de paa det ene og det andet Punkt har set rigtigt, og at de derfor er blevet opfordret til at gaa videre ad den Vej, de var inde paa. Det er ikke alene det socialdemokratiske Parti, der har gjort saadanne Erfaringer og har faaet bekræftet, at det var inde paa den rette Vej. Det samme gælder for det radikale Venstres Vedkommende. Det er for øvrigt ikke alene indenfor de politiske Partier, at man saadan tager Begivenhederne op til en kritisk Revision og forbereder sig paa at komme til at arbejde paa en noget anden Maade.

Jeg kunde i denne Forbindelse, i Tilslutning til den Række Eksempler, som det ærede Medlem for Københavns 5te Valgkreds (Borgbjerg) i Gaar nævnedes paa Udtalelser af Mænd, der forstod, at vi var inde i et Tidehverv, have Lyst til at nævne en Udtalelse af Højskoleforstander Alfred Povlsen i Ryslinge. I en Tale, han holdt ved Højskolens Jubilæum sidste Sommer, taler han rent ud om Krigen. Hans Tale er ganske afklædt den Krigslyrik og Krigsromantik, som alt for længe til ubodelig Skade for det danske Folks sunde Omdømme har hængt i Luften herhjemme. Med den højtærede Formands Tilladelse skal jeg citere et Par Ord af hans Tale. Han udtaler: „Krigen har lært mig et Had til denne Idé om den stærkeres Ret, et ubetinget Had til Krigen og til Militarismen. Krigen er af det onde og er kun af det onde. Det gode, som vi ser under Krigen, Mod, Uegennytte og Opofrelse, er ikke Krigens Værk, det er Livets Kræfter, der sættes ind mod Krigen“. Han tilføjer, at Resultatet af denne Betragtning naturligvis ikke først og fremmest er Nedsættelse af Militæruddgifterne eller Afvæbning, og han har selvfølgelig Ret i, at Resultatet ikke først